

Lysistrata project
Η ανταπόκριση της Κουμανταρείου Πινακοθήκης Σπάρτης

Δρ. Γεωργία Κακούρου Χρόνη
Επιμελήτρια της Εθνικής Πινακοθήκης

Η Κουμανταρείου Πινακοθήκη Σπάρτης, Παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης, ανταποκρίθηκε στο πρόγραμμα *Λυσιστράτη* οργανώνοντας εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία πραγματοποιήθηκαν στις 3 Μαρτίου 2003 σε συνεργασία με το Μουσικό Γυμνάσιο Σπάρτης και υπεύθυνη του προγράμματος τη Διευθύντρια του Σχολείου, Αγγελική Αργειτάκου, το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Σπάρτης με υπεύθυνη τη γυμνάστρια Τασία Γιαννακού-Περγαντή και το 1^ο Δ/θέσιο Νηπιαγωγείο Σπάρτης (Ολοήμερο Τμήμα) με υπεύθυνη τη νηπιαγωγό Γιώτα Κούτσαρη.

I. Τα παιδιά του Μουσικού Γυμνασίου με ελάχιστα σκηνικά μέσα, αλλά με ιδιαίτερη ευαισθησία, «έπαιξαν» αποσπάσματα της *Λυσιστράτης*. Η προσπάθεια των παιδιών θα ολοκληρωθεί στο τέλος της σχολικής χρονιάς με παράσταση της κωμωδίας.

II. Το πρόγραμμα του Δημοτικού – πέρα από τη διαμαρτυρία των παιδιών κατά του πολέμου μέσα από τον ελληνικό λόγο και τη συμμετοχή στη διεθνή «κατακραυγή» - στόχευε και στη διδασκαλία της κωμωδίας με τρία μέσα:

- Με την κίνηση.
- Με το λόγο.
- Με τη ζωγραφική.

Η τριπλή αυτή προσέγγιση αποσκοπούσε:

1. Στο να προσφέρει στα παιδιά περισσότερες δυνατότητες έκφρασης σύμφωνα με την προσωπικότητα, την κλίση και τη διάθεση τους.
2. Να τα οδηγήσει σε σύγκριση των τριών μέσων έκφρασης: κίνησης, λόγου, ζωγραφικής.
3. Να προκαλέσει «αξιολόγηση» των τριών αυτών δυνατοτήτων έκφρασης.

Α. Κίνηση: Τα παιδιά, αφού γνώρισαν την υπόθεση της κωμωδίας, προσπάθησαν με την κίνηση να αποδώσουν το κείμενο. Τη διδασκαλία της κίνησης ανέλαβε η γυμνάστριά τους, Τασία Γιαννακού, η οποία φρόντισε να ερμηνεύσει με την κίνηση και τη συναισθηματική φόρτιση των παιδιών.

Β. Λόγος: Στην Πινακοθήκη από τα ίδια τα παιδιά διαβάστηκε η κωμωδία σε διασκευή της Σοφίας Ζαραμπούκα. Αναζητήθηκαν αναλογίες της εποχής που δίδαχτηκε η κωμωδία (411 π. Χ., κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου) με την τωρινή.

Η σύνδεση κατευθύνθηκε με τρόπο που να αξιοποιεί και να συνδέει την κωμωδία με το αναλυτικό σχολικό πρόγραμμα. Γι' αυτό και για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα επιλέγη η Δ τάξη του Δημοτικού που στο μάθημα της Ιστορίας διδάσκεται (και μάλιστα αυτή την περίοδο) τον Πελοποννησιακό πόλεμο («Ο Πελοποννησιακός πόλεμος (431-404 π. Χ.). Ένας μεγάλος εμφύλιος πόλεμος», *Ιστορία Δ Δημοτικού, Στα αρχαία χρόνια, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα, σσ. 73-85*).

Στη συνέχεια τα παιδιά αντιστοίχισαν τις εικόνες του βιβλίου με τις φωτογραφίες, στις οποίες είχαν απαθανατιστεί τα ίδια να «χορεύουν» το κείμενο.

Γ. Ζωγραφική: Τα παιδιά συζήτησαν για το είδος του κειμένου. Αποφάνθησαν, βέβαια, ότι το κείμενο είναι θεατρικό έργο και ότι γράφτηκε με την προοπτική της παράστασης. Για μια, λοιπόν, μελλοντική παράσταση αποφασίστηκε να ζωγραφιστούν δυο σκηνικά, τα οποία θα αντιπροσώπευαν τις δυο έννοιες κλειδιά του κειμένου που, κατά την εκτίμηση τους, ήταν «πόλεμος» και «ειρήνη». Με τη χρησιμοποίηση διαφόρων υλικών, αφού χωρίστηκαν σε δυο ομάδες, ζωγράρισαν τον «πόλεμο» και την «ειρήνη».

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με διάλογο που κινήθηκε σε τρεις άξονες:

- Στην ιδιαίτερη ανταπόκριση που είχε στο καθένα απ' τα παιδιά ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίστηκε το κείμενο: η κίνηση, ο λόγος, η ζωγραφική.
- Στη διαφοροποίηση των σκέψεων και των συναισθημάτων τους πριν από το πρόγραμμα και μετά το πρόγραμμα.
- Στην αξιολόγηση της συμμετοχής τους σε μια διεθνή διαμαρτυρία.

Για να εξασφαλιστεί συνέχεια και μεγαλύτερη διάρκεια στο πρόγραμμα, στα παιδιά δόθηκαν οι εξής δραστηριότητες για το σπίτι:

1. Χρωματίστε τις φωτοτυπίες με την ιστορία της *Λυσιστράτης* με χρώματα και υλικά που σας αρέσουν.

2. Διαλέξτε μια εικόνα από το βιβλίο της *Λυσιστράτης* που σας αρέσει περισσότερο απ' όλες. Μπορείτε να θυμηθείτε ποια κίνηση αντιστοιχούσε σ' αυτή την εικόνα και να την περιγράψετε;
3. Συζητήστε με τους γονείς σας το άρθρο του Λευτέρη Παπαδόπουλου που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα *ΤΑ ΝΕΑ*, 19-02-2003, σ. Ν04.¹
4. Μπορείτε να προτείνετε τρόπους αντίδρασης κατά του πολέμου;
5. Μπορείτε να βρείτε τη φωτογραφία ενός διάσημου πίνακα που καταγγέλλει τον πόλεμο;

III. Στα παιδιά του Νηπιαγωγείου, η νηπιαγωγός τους, Γιώτα Κούτσαρη, διάβασε τη *Λυσιστράτη*, στη διασκευή της Σοφίας Ζαραμπούκα. Αφού τα παιδιά κατανόησαν το «παραμύθι», άνοιξαν το μαγικό μπαούλο και με τα ρούχα και τα αντικείμενα που βρήκαν εκεί, «ντύθηκαν» τους ρόλους τους: Λυσιστράτη, Μυρίνη, Άλλες Γυναίκες, Κινησίας, Γέρος, Ταχυδρόμος, Στρατιώτες.

Η δράση εξελίχθηκε μπροστά στην Ακρόπολη, στο μεγάλο τραπέζι του νηπιαγωγείου, όπου είχαν σκαρφαλώσει όλες οι γυναίκες, και κατέβηκαν μόνον όταν έλαβαν τη διαβεβαίωση από τους άνδρες ότι ο πόλεμος θα τελειώσει. Η «παράσταση» έκλεισε με χορό των συμφιλιωμένων ανδρών και γυναικών.

Μετά το χορό, τα παιδιά ζωγράφισαν το «παραμύθι», δίδοντας τη δική τους εικαστική εκδοχή της *Λυσιστράτης*.

¹ Το άρθρο δόθηκε φωτοτυπημένο σε όλα τα παιδιά.